

Četvrta Villarceaux Deklaracija 2016: Dijeljenje nove zajedničke vizije za javne prehrabene usluge u Europskim gradovima

Mi smo mladi stručnjaci iz 20 različitih Europskih zemalja sa različitim životnim iskustvima i iz različitih društvenih uvjeta. Proveli smo tjedan dana raspravljajući, dijeleći i sučeljavajući ideje i iskustva vezana uz hranu. Zajednički zaključujemo da je naš suvremeni sistem prehrane u dubokoj krizi i da postoji goruća potreba za promjenom paradigme.

U skladu sa platformom "Eating City", ljetna škola «Eating City 2016» smatra da su srž problema, ali i rješenja — gradovi. Javne usluge u prehrani građana u urbanim sredinama predstavljaju priliku za transformacijsku i pozitivnu sustavnu promjenu. Upravo je zato naša jedinstvena poruka usmjerena gradovima, osobito općinskim vlastima. Međutim, svaka razina upravljanja ima svoje dužnosti i odgovornosti, od EU do lokalne razine.

Kriza sa kojom se suočavamo danas je kompleksna. Trenutno su ljudi ti koji kontroliraju Prirodom za vlastiti napredak, zanemarujući njenu agroekološku otpornost. Ljudska rasa je zaboravila da smo dio prirodne mreže u kojoj je naše postojanje međuovisno u postojanju sa ostalim organizmima i prirodnim sustavima. Naš industrijsko-ekstraktivni model razvoja nije više sposoban osigurati budućnost planete i ljudske vrste. Prevladavajuće uvjerenje da količinska proizvodnja hrane mora porasti da bi se nahranio svijet samo pogoršava postojeći problem.

Glad, pretilost, nezarazne bolesti, otpad, prerađena hrana, ignorancija, isključivanje, nejednakost. To je ono što nam se nudi na jelovniku. Pravo na hranu, prehrabeni suverenitet, društvena uključenost, uživanje, aroma, kulturno prepoznavanje, povezanost između urbanog i ruralnog. To je ono što želimo.

Da bi naš sustav prehrane postao održivim, prepoznali smo dva različita i međupovezana skupa potrebnih akcija. S jedne strane, potreban je novi okvir za upravljanje hranom, dok je sa druge strane potrebno preobraziti svako područje u prehrabenom procesu, od proizvodnje, potrošnje i otpada, pa sve do ponovnog povratka zemlji.

Ovo je naš recept:

FOSTERING Governance

Problem: There is a lack of political willingness and/or capacity to deal with sustainability issues and with food issues in particular. Consequently, cities' actions are often fragmented and rely on personal motivation of individual City officials.

Rješenje: Kultiviranje međudjelske i međusektoralne koordinacije će omogućiti integriranu viziju i pozitivnu sinergiju u gradskim političkim smjernicama za održivu prehranu.

Together to share a new vision of public food services
in the european cities

Akcijske smjernice:

- Stvoriti integriranu Gradsku Strategiju za Hranu sa svim važnim sudionicima iz prehrambenog sektora i ostalih institucija, uključujući i građane;
- Utemeljiti Ured/Odjel za Održivost Hrane koji će koordinirati djelatnosti gradskih odjela u vezi održivosti. Takav ured bi omogućio svim učesnicima da surađuju;
- Zapošljavanje kompetentnih i odgovornih Savjetnika za Održivu Hranu na svim institucionalnim razinama.

UNAPRJEĐENJE javnih prehrambenih usluga

Problem: Gradovi dnevno serviraju milijune obroka. Neodržive javne prehrambene usluge imaju ogroman negativan učinak na javno zdravstvo i okoliš.

Rješenje: Otporne i održive javne prehrambene usluge nude bogatu priliku da se promjene obrasci prehrane i osigura društvena uključenost.

Akcijske smjernice:

- Poticati EU institucije da promjene regulacije u vezi javne nabave s ciljem da se dozvoli upit za lokalne prehrambene sirovine u tenderima;
- Koordinirati sve javne prehrambene usluge da daju prvenstvo sezonskim, održivim, lokalnim te proizvodima iz organskog uzgoja po poštenoj i prihvatljivoj cijeni;
- Unaprijed planirati potražnju u javnoj nabavi hrane tako da je količina nabave u skladu sa mogućnostima opskrbe iz proizvodnje i uzgoja;
- Integrirati tehničke podatke u tenderima za korištenje recikliranog ili biorazgradivog pakiranja, te za učinkovito planiranje puteva za transport proizvoda u cilju umanjivanja ugljičnog otiska;
- Dizajnirati jelovnike sa multidisciplinarnom radnom skupinom za proizvodnju kreativnih, zdravih, umjerenih i ukusnih obroka u javnim prehrambenim uslugama. To bi umanjilo potrošnju mesa i dovelo potrošnju prerađene hrane do minimuma;
- Koordinirati otvoreni pristup i transparentnu bazu podataka koja bi omogućila lakše nadgledanje i izvještavanje postupaka u javnim prehrambenim uslugama.

SPAJANJE obrazovanja i zalaganja

Problem: Gradovi ne potiču aktivno zalaganje zajednice u pitanja održive prehrane ili integracije tih izazova u javno obrazovanje.

Rješenje: Ulaganje u znanje o hrani i obrazovanje će stimulirati javnu svijest i potaknuti participacijsko upravljanje hranom.

Akcijske smjernice:

- Podizati javnu svijest kroz inkluzivne konferencije, događaje i radionice koje će poticati kulturu održive hrane i cijenjenost prema hrani;
- Podržavati društvene pokrete na temu hrane i prehrane na razini zajednice i susjedstva;
- Poticati dugoročno zalaganje građana kroz stvaranje Vijeća za Hranu;
- Uključiti programe “jestivog obrazovanja” u sve škole sa fokusom na održivu prehranu, malu/ obiteljsku i srednju proizvodnju, pripremu hrane, nutricionizam i otpad.

POVEZIVANJE proizvodnje hrane sa prehranbenim prostorima i lokacijama

Problem: Građani su odvojeni od hrane fizički i konceptualno. Osim toga, mali i srednji proizvođači imaju nedovoljan kapacitet za pristupanje tržištima i tržnicama.

Rješenje: Aktiviranje i spajanje fizičkih, društvenih i profesionalnih prostora za hranu će omogućiti skraćivanje prehrambenih lanaca između potrošača i proizvođača i potaknuti osnivanje novih odnosa koji su zasnovani na zajedničkom cilju ostvarenja prakse održive prehrane.

Akcijske smjernice:

- Iznijeti reviziju zemljišta u cilju otvorenog pristupa informacijama i transparentnosti o općinskom zemljištu;
- Dopustiti zoniranje koje će otvoriti prostor za aktivnosti vezane uz hranu, kao što su takozvana prehrambena žarišta (food hubs), kolektivne kuhinje, postrojenja za skladištenje i tržnice sa svježom, neprerađenom hranom;
- Poticati i omogućiti prilike za bavljenje poljoprivredom kroz gradske farm;
- Preinačiti javne zelene površine za inkorporiranje jestivih pejzaža;
- Ponuditi financijski dostupan transport lokalnim proizvođačima za prijenos hrane na tržnice.

PROMIŠLJANJE prehrambenog otpada

Problem: Prehrambeni otpad je neizbježan nusprodukt «učinkovitog» sistema prehrane koji stavlja odgovornost na potrošača. Dosadašnja rješenja su reakcijska, a ne preventivna, a gradska inicijativa je fragmentirana. Odgovornosti u upravljanju prehrambenim otpadom nisu jednako rasprostranjene u proizvodnji, preradi, potrošnji i krajnjem upravljanju otpadom.

Rješenje: Upravljanje otpadom se treba uzeti u obzir od pred-proizvodnje do post-potrošnje. Gradovi trebaju procijeniti koje su usluge i infrastruktura prigodne za promicanje integriranih inicijativa.

Akcijske smjernice:

- Centralizirati skupljalište i preradu prehrambenog otpada, uključujući razvijanje procesa za oporavak hrane sa ciljem smanjenja otpada;
- Razviti programe za proizvodnju komposta u javnim kuhinjama/kantinama;
- Osposobiti osoblje u kuhinjama za pripremanje hrane na održivi način i smanjenje prehrambenog otpada;
- Razviti program za poticaje/nagrađivanje za smanjenje otpada i kazne za loše upravljanje otpadom.

Dobar tek!

Eating City Summer Campus,
La Bergerie de Villarceaux,
18. 8.2016.
18th August 2016

